

Ulkomaisen työvoiman käyttöä koskeva alueellinen linjaus Keski-Suomessa

1. Alueellisen linjauksen lähtökohtia

Alueellinen linjaus perustuu ulkomaalaislakiin (301/2004) ja valtakunnalliseen linjaukseen ulkomaisen työvoiman käytön yleisistä edellytyksistä (VNp 11.10.2012).

Alueellisen työ lupalinjauksen on tarkoitus tukea työvoiman saatavuutta Keski-Suomen ELY-keskuksen työmarkkina-alueella sen erityispiirteet huomioon ottaen. Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti alueellisessa linjauksessa käsitellään alueen työmarkkinoiden erityispiirteisiin liittyvät kysymykset kuten arviot työvoiman saatavuudesta eri ammatti- ja toimialoilla, joten alueellinen linjaus ei sisällä valtakunnallisessa linjauksessa käsiteltyjä seikkoja. Tästä syystä alueellista linjausta onkin luettava rinnakkain valtakunnallisen linjauksen kanssa.

Työvoiman saatavuusharkinta on kokonaisharkintaa, joka sisältää ennakkovalvonnan ja työvoiman saatavuuden arvioinnin. Osana työntekijän oleskeluluvan osapäätöstä suoritetaan ennakkovalvontaa selvittämällä mm. työehtojen riittävyys ja työnantajan edellytykset toimia työnantajana. Lisäksi tarkistetaan, että työ lupahakemuksessa ilmoitetut työntekijän osaamis- ja koulutustaso vastaavat saatavuusharkinnassa arvioitua tasoa, ja että ulkomaalaiselle maksettava palkka vastaa saatavuusharkinnassa kohteena olevan työvoiman palkkatasoa (riittävän toimeentulon edellytysten selvittäminen). Suomeen töihin tulevan toimeentulon tulee valtioneuvoston linjauksen mukaisesti olla turvattu säännöllisesti kuukausittain koko luvan keston ajan. Keski-Suomen ELY-keskuksen näkemyksen mukaan toimeentulon turvaaminen edellyttää, että tarjolla oleva työ on kokoaikaista tai vähintään työsäoloehdon täyttymisen mukaista työtä.

Keski-Suomen alueelle tulevien työntekijöiden oleskelulupapäätösten osaratkaisut tehdään Kaakkois-Suomen TE-toimistossa. Lisätietoa työntekijän oleskeluluvasta saa Kaakkois-Suomen TE-toimistosta <http://toimistot.te-palvelut.fi/kaakkois-suomi/tyolupa-asiat> sekä Maahanmuuttovirastosta www.migri.fi.

2. Keski-Suomen työmarkkinatilanne

Koronapandemian vaikutus näkyy edelleen Keski-Suomen työmarkkinatilanteen muutoksessa vuoden takaiseen vaikkakin myönteistä kehitystä on tapahtunut. Työ- ja elinkeinoministeriön laatiman työllisyyskatsauksen mukaan Keski-Suomessa oli elokuun lopussa 17 035 työtöntä työnhakijaa, mikä on 3 171 (22,9 %) enemmän kuin vuotta aikaisemmin. Kokoaikaisesti lomautettujen työntekijöiden määrä oli elokuussa 1786, mikä on alle neljäsosa kevään huippulukemista, mutta lähes neljä kertaa enemmän kuin vuosi sitten. Työttömyysaste oli maakunnassa 13,5 prosenttia.

Uusia avoimia työpaikkoja oli elokuun aikana 2 195, mikä on 215 vähemmän kuin edellisen vuoden elokuussa. Kaikkiaan elokuussa oli avoinna 4 051 työpaikkaa, mikä on 411 vähemmän kuin vuosi

sitten. Lisätietoa alueen työllisyydestä: https://ely-keskus.fi/fi_FI/web/ely/ely-keski-suomi-tyollisyyskatsaukset.

Keski-Suomen TE-toimiston alueella on työnantajia, joissa koetaan edelleen pulaa osaavasta työvoimasta ja kärsitään kohtaanto-ongelmasta. Se ei sinällään ole enää syventynyt. Osaavan työvoiman saatavuuskysymykset koskettavat laaja-alaisesti ICT, metalli- ja kokoonpanoteollisuutta, sosiaali- ja terveysalaa, maataloutta ja rakennusala. Asia koskettaa myös yleisesti aloja, joilla on paljon vuoro- ja osa-aikaisia työtehtäviä.

3. Alueellinen linjaus

Suomessa toimivan työnantajan edellytetään ensisijaisesti rekrytoivan työvoimaa työmarkkinoilla jo olevasta työvoimasta huomioiden maassa jo asuvat maahanmuuttajat. Työ- ja elinkeinotoimiston tulee aina ottaa harkinnassaan huomioon koko EU/ETA-alueen työnhakijat. Jotta työ- ja elinkeinotoimisto voi selvittää työvoiman saatavuuden, työpaikka tulee ilmoittaa avoimeksi TE-toimistoon (www.te-palvelut.fi) vähintään kahdeksi (2) viikoksi. Jos ala on sellainen, että siihen liittyy realistista EU/ETA-liikkuvuutta, tulee paikka ilmoittaa myös eurooppalaisen työnvälitysverkoston EURES-portaalissa. Lisätietoja EU/ETA-alueelta rekrytoinnista ja työhallinnon EURES-palveluista <http://www.te-palvelut.fi/eures>.

Keski-Suomessa työntekijän oleskelulupien myöntämistä ilman erillisselvitystä työvoiman saatavuudesta voidaan puoltaa seuraaville ammattialoille.

- Metalliala: hitsaajat, CNC-koneistajat
- Rakennusala: rakennusalan työnjohtajat, raudoittajat, betonielementtityöntekijät, rapaajat, tasoittajat, hiekkatasoitetyöntekijät
- Asentaja, raskas autokalusto
- Maataloustyöntekijät
- ICT-ala
- Etniset kokit (pl. pizzeriatyöntekijät)
- Terveystenhoito ja sosiaaliala: lääkärit, hammashoitajat, puheterapeutit, sairaanhoitajat, sosiaalityöntekijät

Arvion ammattialoista on laatinut Keski-Suomen TE-toimisto, ja se on hyödyntänyt arviossaan Työnvälitystilaston, Ammattibarometrin, Foreammatti-palvelun sekä URA-järjestelmän tietoja. Linjausta varten saatiin kolme lausuntoa.

4. Alueellisen linjauksen voimassaolo

Alueellinen linjaus on voimassa toistaiseksi päätöksentekopäivämäärästä lähtien. Alueellinen linjaus päivitetään kerran vuodessa tai tarvittaessa useammin.

Johtaja Pirkko Melville

Yksikön päällikkö Marja Pudas